

NORGES
IDRETTSFORBUND
Vestfold og Telemark idrettskrets

Anleggsstrategi Vestfold og Telemark idrettskrets

2024-2028

Innhold

Forord.....	3
Mål og hensikt med VTIKs anleggsstrategi	4
Den ideelle situasjonen	5
Idrettspolitiske målsetninger for idrettsanlegg i NIF	7
Anlegg, anleggspolitikk og spillemidler	10
Hvordan skal vi realisere idrettsanleggene?	13
Anbefalte større trenings- / og konkurranseanlegg /regionale anlegg i Vestfold og Telemark for 2024-2028	22

Forord

Vestfold og Telemark idrettskrets (VTIK) skal gjennom sin anleggsstrategi arbeide frem kommende målsettinger på idrettsanleggsområdet i neste langtidsplanperiode (2024-2028), for å utvikle og skape anlegg som skal ivareta et mangfoldig idretts- og aktivitetstilbud.

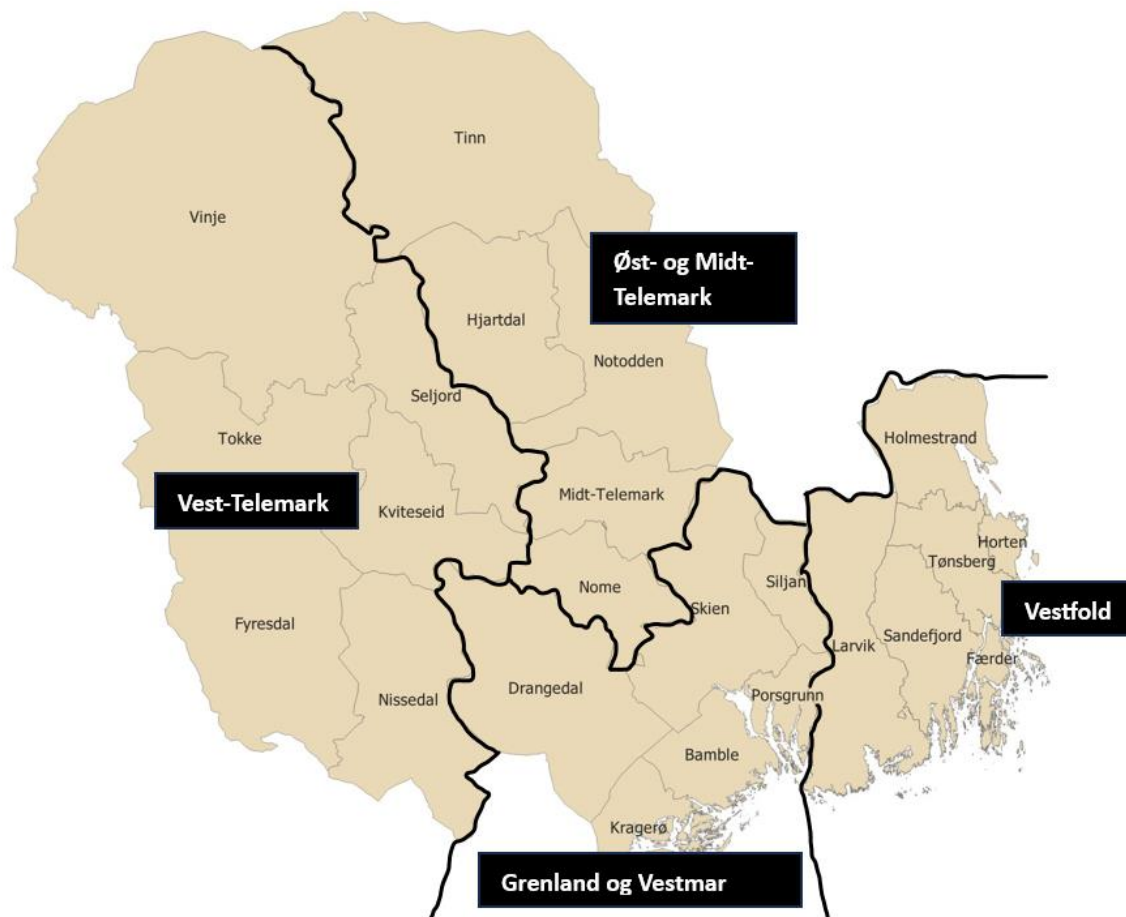
Anleggsstrategien avgrenser seg til de prioriterte og konkrete aktiviteter idrettskretsen setter seg for å iverksette NIFs overordnede målsettinger på idrettsanleggsområdet i [Idretten vil 2023-2027](#), knyttet til vår geografiske region.

VTIK ser på sin rolle på anleggsfeltet i den norske idrettsfamilien som et organisasjonsledd som har et ansvar for å etablere gode samarbeids- og samhandlingsarenaer mellom ulike interessenter i anleggs- og idrettspolitikken, samtidig som VTIK aktivt deltar på idrettspolitiske arenaer og i det offentlige ordskiftet. VTIK vil jobbe samarbeide med og jobbe for idretten i de ulike organisasjonsleddene i norsk idrett, ulike offentlige forvaltningsnivåer, men også annen frivillighet samt private aktører, i form av stiftelser med regionalt nedslagsfelt.

Skal vi jobbe for «idrettsglede for alle», der vi har et mangfold av spennende idrettsanlegg, som innbyr til aktivitet og glede, ligger det mange virkemidler i bunn som kan endres til det bedre. Økt kompetanse i alle ledd, samarbeid mellom ulike aktører, og et eksplisitt fokus på å fremsnakke både prosessen bak, de gode eksemplene¹, virkemiddelbruk og finansiering av idrettsanlegg, tror vi er viktige stikkord å ta med seg som et ledd i vår anleggsstrategi.

VTIK ønsker å bruke sin posisjon til å være en bidragsyter til den bredere samfunnsutviklingen, også utover den organiserte idretten. Det finnes mange gode løsninger på samarbeid der ute, og vi tror at samarbeid vil være nøkkelen til suksess på mange av våre viktigste fokusområder.

¹ Eksempler fra eks. www.godeidrettsanlegg.no, [Lokale- og Anlægsfonden](#) og bla. prosjekter fra egen region.

Mål og hensikt med VTIKs anleggsstrategi

Anleggsstrategien skal vise VTIKs ønskede retning for framtidig utvikling av idrettsanleggsområdet som et tematisk område, og vil gå mer i detalj enn hva som kommer frem i VTIKs langtidsplan for 2024-2028. Den skal levere på overordnede målsettinger med siktemål om at resultatet skal bli bedre og mer mangfoldige, fremtidsrettede og bærekraftige idrettsanlegg.

VTIK har i utviklingen av dette dokumentet involvert særiddrettene, og bedt de komme med innspill til hvilke større trenings- og konkurranseanlegg av regional og strategisk betydning som det er et forankret behov for, og det arbeides for å realisere. Liste over anlegg som idrettskretsen vil fremsnakke og vektlegge vil komme avslutningsvis i dette dokumentet.

VTIK har tro på samarbeid, økt kompetanse og anleggspolitisk dialog som de viktigste stikkordene for at planen skal realiseres.

Den ideelle situasjonen

VTIK ønsker at det skal bygges idrettsanlegg som innbyr til mangfoldige aktivitetsmuligheter. I dette er det ønskelig at tilgangen til idrettsanlegg skal være god, også for rullestolbrukere og blinde/svaksynte, at «inngangsbilletten» skal være så lav som mulig, og at det skal være lett å komme seg til og fra anlegget fra der man bor.

Fremtidens utfordringer i kommune-Norge er og vil være komplekse, og kommunene inn under Vestfold og Telemark idrettskrets er både størrelsesmessig, budsjettmessig, geografisk og demografisk ulike. VTIK har, uavhengig av denne forskjelligheten, troen på at bærekraftige idrettsanlegg, idrettslag og lokalsamfunn best gjøres gjennom et samarbeid mellom det offentlige og frivilligheten for å realisere ulike behov.

VTIK ønsker sammen med Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune å bidra til en kunnskaps- og faktabasert utvikling, slik at vi får bygget og rehabilitert anlegg på en framtidsrettet og bærekraftig måte, uten unødvendig nedbygging av natur.

Idrettsanlegg er en betydelig utgift, og uavhengig om det er det offentlige eller frivillige som bygger, ønsker VTIK at kostnadene ved bygging og bruk kan holdes så lave som mulig, gjennom at idretten har gode rammevilkår både på kommunalt og fylkeskommunalt nivå. Vi ønsker å løfte fram «gratisprinsippet» for barn/ungdom (alderen 6-19 år) som modell for offentlige idrettsanlegg som har mottatt spillemidler, samt at kommunene bidrar med raus driftsstøtte, slik at idrettslagseide anlegg også vil være tilgjengelige, uavhengig av sosioøkonomisk status.

En bærekraftig og framtidsrettet anleggsutbygging kan handle om mange ting, men aller mest om å bruke tid på gjennomtenkte løsninger, både for arealbruk og plassering, materialvalg, framtidsrettede tekniske løsninger, gode involveringsprosesser, og potensiell sambruk/flerbruk m.m. Her trengs det økt kompetanse og gode offentlige bidrag i form av kommuner, fylkeskommuner, spillemidler, stiftelsesmidler, Enova-midler m.m. En framtidsrettet og bærekraftig utvikling handler om å gi gode muligheter til å ta de smarte valgene, slik anlegg som blir bygget eller rehabilitert har gode kvaliteter, men også blir rimelige å drifte.

Idrettsrådenes medvirkning i anleggsutviklingen i sin kommune er sentral, og VTIK mener at vi sammen med idrettsrådene kan bidra til en lokal og regional utvikling på anleggsområdet som er kunnskapsbasert. VTIK ønsker å løfte fram gode

finansieringsmodeller lokalt, selv om NIF sentralt parallelt jobber med nasjonale løsninger (eks. nasjonal forskuttering av spillemidler/reduisering av ventetid på spillemidler).

Vi ønsker å løfte fram idrettens behov når det offentlige bygger skoler/rehabiliterer skoler. På denne måten bruker vi skolenes samlende funksjon i lokalsamfunnet til det fulle ved å fremsnakke flerbruks- og multifunksjonelle haller istedenfor små gymsaler når kommunene eller fylkeskommunene står for utbyggingen.

VTIK ønsker at flere ting må skje for at å vi skal få en bedre anleggsutvikling; idrettslagenes og idrettsrådenes kompetanse og rammevilkår bør videreutvikles, for å sikre bedre forutsigbarhet og samhandling i kommunene. VTIK vil sammen med idrettsrådene jobbe for bedre samhandling knyttet til regional og kommunal planlegging, og for å styrke idrettens rammevilkår. Samtidig vil VTIK fokusere på løfte fram anleggsfinansiering og søke nye muligheter for å styrke idrettens rammevilkår i Vestfold/Telemark. I forrige planperiode har VTIK vært en del av prosjektene "[Grønt lys for idretten](#)" og "[Fra klubbhus til aktivitetshus](#)". Dette mener vi er viktige prosjekter å videreføre, samt være åpne for å delta på nye prosjekter, der idretten i Vestfold/Telemark kan få mulighet til å få øke sin kompetanse på anleggfeltet, og/eller få bedre rammevilkår får å utvikle sitt anlegg.

Bilde: NIF

Idrettspolitiske målsetninger for idrettsanlegg i NIF

[Idretten vil 2023-2027](#) (norsk idrett sin langtidsplan), vedtatt på idrettstinget i Bergen i 2023, setter premisser for hvordan idrettskretsenes langtidsplaner skal utarbeides, men under tittelen «Idrettsanlegg for fremtiden», løftes følgende hovedområder frem:

1. Det skal etableres anlegg slik at all ønsket aktivitet kan gjennomføres.
2. Norske myndigheter skal legge til rette for og bidra til større investeringer i anlegg enn det som følger av dagens spillemiddelordning.
3. Alle medlemmer skal ha gratis tilgang til alle offentlige idrettsanlegg som har mottatt spillemidler.
4. Utbetaling av spillemidler skal skje når anleggsbyggingen er igangsatt, og at momskompensasjonen for bygging av idrettsanlegg skal rettighetsfestes.
5. Norsk idrett skal være en pådriver for miljømessig bærekraftige idrettsarenaer og redusere miljøpåvirkningen fra bygging og drift av idrettsanlegg i tråd med nasjonale klima- og miljømål til grønn omstilling av idrettsanleggene. Idretten skal få forsterket statlig finansiell støtte utenfor spillemiddelordningen til dette.
6. Utbygging av idrettsanlegg skal bli en formell del av kravene som stilles av myndigheter til utbyggere når nye boligområder skal utvikles.
7. Nytt nasjonalt toppidrettssenter skal realiseres.
8. Det skal etableres paraidrettssentre i alle regioner og etablering av anlegg for personer med funksjonsnedsettelse, samt rehabilitering av disse, skal understøttes. Idretten skal arbeide for at nye anlegg og gamle anlegg som rehabiliteres hensyntar paraidrettens behov, utover dagens krav til universell utforming.

Knyttet til temaområde «Idrettsanlegg for fremtiden» i Idretten vil står det også:

«Anlegg og tilgang til anlegg er forutsetninger for idrett, og mangel på dette er en stor utfordring for organisasjonen. Gode anlegg gir god idrett! Norsk idrett vil at det skal bygges anlegg slik at all aktivitet skal gjennomføres, gjennom en samlet innsats i samarbeid med det offentlige. Det handler også om å sørge for at flest mulige anlegg er åpne og gratis tilgjengelige for idrett i alle kommuner over hele landet. Det må bygges et mangfold av anleggstyper for å ivareta idrettens mangfoldige behov og for å kunne realisere samfunnsnyttene ved anleggsbygging. Fremtidens anlegg er bærekraftige, funksjonelle og tilgjengelige og er tilrettelagt også utover krav for universell utforming, for et mangfold av brukergrupper, idretter og arrangement.

Fortrinnsvis myndigheter, men også idrettslag bygger anlegg, og det er idrettens ansvar å fylle dem med aktivitet. Det er en utfordring at det er stor variasjon i anleggsdekning i landet. Det kan ikke være bosted som avgjør kvaliteten på idretts- og anleggstilbudet. For å få realisert anlegg, spesielt større eller kostnadskrevenende anlegg, må idrettsorganisasjonen samarbeide bedre både når det gjelder prioriteringer og når det gjelder påvirkning for å få bygget anleggene.

Anleggspolitisk kompetanse og -påvirkning er nødvendig skal målene for anleggsbygging nås. Brukermedvirkning skal skje i alle deler av beslutningsprosessene ved bygging og bruk av idrettsanlegg. Sammen skal idretten og myndighetene bygge og drive miljømessig bærekraftige og energismarte idrettsanlegg. I dette ligger også å jobbe for nødvendig rehabilitering av gamle, umoderne og nedslitte anlegg, og unngå unødvendig nedbygging av uberørt natur ved plassering av nye anlegg.

Idrettens kostnader ved bruk av idrettsanlegg bør være lavest mulig for at flest mulig skal kunne bruke anleggene, uavhengig av om anlegget eies og driftes av idrettslaget selv, eller om aktiviteten foregår i et kommunalt eller privat eid anlegg.

Skal norsk toppidrett fortsatt kunne være verdensledende på å trene best i verden, trenger dagens og morgendagens utøvere bedre treningsfasiliteter på Olympiatoppen. Dagens senter er sårt utdatert, er ikke universelt utformet og møter ikke fremtidens behov for norsk toppidrett.

Knyttet til Idretten Vil 2023-2027, og innspillsrunder gjennomført i Vestfold og Telemark høsten 2023, vil det i kommende langtidsperiode, prioriteres ekstra knyttet til ovennevnte mål, nummer 1, 3, 5 og 8. Dette er mål som VTIK kan bidra særskilt på. Øvrige mål, nummer 2, 4, 6 og 7 vil VTIK støtte opp under NIF sentralt sitt arbeid.

Konkrete delmål for å bidra til dette i planperioden er følgende:

- VTIK skal kunne bidra til utarbeidelse av gode behovsanalyser lokalt, og bidra til organisasjonsleddenes kompetanse innen anlegg, planprosesser, brukermedvirkning, og tilskuddsordninger.

- VTIK vil fortsette å gjennomføre "[Rammevilkårsundersøkelsen](#)" som et kunnskapsgrunnlag til idrettsråd, kommuner og fylkeskommunene, som gjort i 2020 og 2022.
- VTIK vil arbeide for at idrettens egne analyseverktøy skal bli mer tilgjengelig for både idrettsråd (rimelig eller gratis) og andre interesserte (fylkeskommunene/kommunene).
- VTIK skal i samarbeid med idrettsrådene arbeide for at kommunene tar et økt ansvar for å redusere idrettslagenes kostnader ved bruk av idrettsanlegg.
- Hensynet til klima- og miljø endrer rammevilkårene også for idretten. VTIK skal inneha kompetanse og bidra til utvikling av miljømessig bærekraftige idrettsarenaer, og aktivt bidra til at det blir lettere å ta gode valg knyttet til miljø ved hele livsløpet til et idrettsanlegg (planlegging, utforming, bygging, drift og sanering).
- VTIK kan, der det er hensiktsmessig, søke tilskuddsmidler og utvikle prosjekter som kan komme idrettslagene til gode på anleggsfeltet, gjennom økt kompetanse eller målrettede tilskuddsordninger. Prosjektene "[Grønt lys for idretten](#)" og "[Fra klubbhus til aktivitetshus](#)" vil videreføres.
- VTIK skal ta ansvar for å etablere og videreutvikle møteplasser for kompetanseheving og informasjonsdeling knyttet til anleggsutvikling og rammebetingelser.
- VTIK ønsker å utfordre fylkeskommunene knyttet til å etablere gode tilskuddsordninger innenfor ENØK i kommende planperiode. I forrige planperiode hadde Vestfold og Telemark fylkeskommune, sammen med Vestfold og Telemark idrettskrets et godt samarbeid med en tilskuddsordning knyttet til solceller på klubbhus/idrettsbygg.
- VTIK skal bidra til at paraidretten, spesielt syns- og bevegelseshemmede utøvere, får bedre rammevilkår ved nybygging og rehabilitering av anlegg. VTIK skal starte opp, og utvikle et mobilt paraidrettssenter i Vestfold/Telemark i kommende planperiode.

Bilde: NIF

Anlegg, anleggspolitikk og spillemidler

Ny anleggspolitikk fra Kulturdepartementet fom. 2025

Kulturdepartementet vil i løpet av første eller andre kvartal 2024 sende forslag til ny anleggspolitikk på høring, med evt. forslag til endringer i spillemiddelordningen, sammen med evt. andre endringsforslag. Ny vedtatt anleggspolitikk vil få effekt fom. 2025. Vi venter i spenning hva som vil komme ut av denne prosessen. Endringer i statlig idretts- og anleggspolitikk kan få konsekvenser for hvordan vi som idrettskrets jobber målrettet for å oppnå våre målsettinger.

Nasjonalt anleggspolitisk utvalg

Med bakgrunn i vedtak på idrettskretstinget i Bergen i 2023, har NIF nå nedsatt et anleggspolitisk utvalg. Utvalget skal være bredt sammensatt og ivareta NIFs behov for anleggspolitisk kapasitet og kompetanse. Det anleggspolitiske utvalget skal være idrettsstyrets anleggspolitiske faglige rådgiver og arbeide for heving av den anleggspolitiske kompetansen, og -samarbeidet, i norsk idrett. Vi håper at dette utvalget, sammen resten av NIF og særforbund, i større grad klarer å løfte «anlegg» som prioritert område nasjonalt, og med effekter også regionalt og lokalt i kommunene de neste årene. VTIK roser Stortinget for ekstrabevilgning til inkludering høsten 2023.

Vi vil derfor fortsette å jobbe for at NIF v/ anleggspolitisk utvalg jobber med fortsatte budsjettbevilgninger til blant annet anlegg, med sikte på å redusere etterslepet i spillemiddelordningen i neste langtidsplanperiode.

Spillemiddelordningens rolle i anleggsutviklingen
Sentralt i anleggsbygging og rehabilitering er spillemiddelordningen, og sammen med kommunenes og idrettslagenes egne bidrag, er det en ordning som kommer idretten inn under Vestfold og Telemark idrettskrets til gode. Innretningen på ordningen på det nasjonale planet (via KUD), og det regionale planet er av stor viktighet for hvordan ordningen «treffer». Telemark fylkeskommune og Vestfold fylkeskommune har enda ikke vedtatt kriterier for den årlige fordelingen av spillemidler til idrettsanlegg når dette dokumentet ble skrevet, men følgende formulering har ligget til grunn for fordeling av spillemidler i tidligere Vestfold og Telemark fylkeskommune:

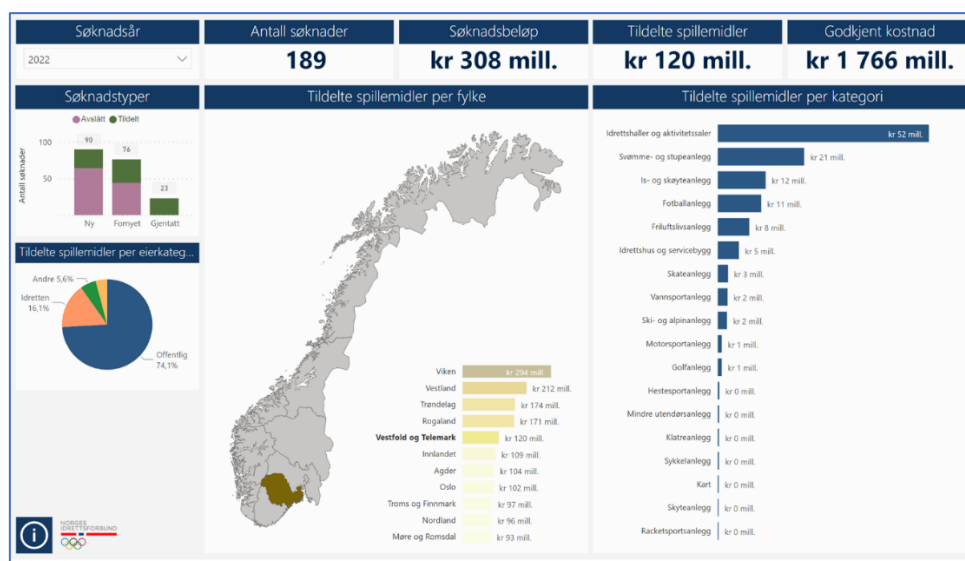
- Prioritere anlegg for egenorganisert aktivitet for barn og unge.
- Prioritere nyskapende og fremtidsrettede idrettsanlegg.
- Prioritere idrettsanlegg som er bærekraftige og har gode miljøvennlige løsninger.
- Prioritere anlegg for friluftsliv med særlig fokus på sykkel, vandring og padling.
- Prioritere regionale og interkommunale idrettsanlegg.
- Prosentvis fordeling til kommunene basert på godkjent søknadssum og søknadshistorikk.
 - Kommunens prioritering og antall år søkt vektlegges.
- Det tildeles 12,5 % av tildelingssum til fylkene på ordningen nærmiljøanlegg.

For 2023, så pengefordelingen slik ut, se saksprotokoll fra VTFK-sak [37/23](#). Se også denne lenken for detaljert oversikt over hvilke anlegg som fikk spillemidler, samt ble avvist (nye anlegg/ rehabiliteringer, ordinær og nærmiljøanlegg):

For Vestfold og Telemark fylkeskommune fordeler beløpene seg som følger i 2023:

Anleggskategori	Godkjent søknadssum	Tildelt ramme	Rentemidler og inndratte midler	Sum til fordeling
Ordinære anlegg	228 957 000	112 540 000	7 028 000	119 568 000
Nærmiljøanlegg	35 518 500	17 759 000	827 000	18 586 000
Sum	264 475 500	130 299 000	7 855 000	138 154 000

Vi håper og tror at det for 2024 vil være mulig å inngå en god dialog med fylkeskommunene i vår region knyttet til spillemiddelsøknader. VTIK har støttet opp om tidligere tildelingskriterier, og imøteser gjerne dialog med Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune om å utvikle framtidsrettede tildelingskriterier, der hensynet til både idretten, nyskaping, organisert/egenorganisert og bærekraft videreføres. Vi tror på offentlig-frivillig, og ikke minst frivillig-frivillig samarbeid når rammevilkårene for idretten i vår region skal videreutvikles.

(Figur 1 over: Illustrasjon over antall spillemiddelsøknader, søknadsbeløp og tildelte spillemidler per 2022)

Utover spillemidlene, er det samtidig store forskjeller mellom de offentlige bidragene, og hvilke kapasiteter kommunene har til disposisjon for idretten og annen frivillighet mtp. anleggsprosjekter, og idrettslag er også svært ulikt sammensatt, både når det gjelder antall frivillige og mtp. økonomisk handlingsrom. VTIKs bidrag til å senke terskelen for å kunne realisere gode anleggsprosjekter er å fortsette å snakke opp og frem «goder» som fond til forskuttering av spillemidler og MVA til anlegg, kommunal lånegaranti. Flere kommuner har startet med slike ordninger i forrige planperiode, noe vi berømmer. Slike ordninger er viktigere for et idrettslag enn for en kommune, og kan avgjøre om et idrettslag faktisk klarer å realisere sitt prosjekt.

Bilde: NIF

Hvordan skal vi realisere idrettsanleggene?

Det er en rekke forutsetninger som må på plass for at et idrettsanlegg skal bli realisert. I denne delen av planen skal vi beskrive hvilke forutsetninger vi mener bør på plass for at vi skal videreutvikle anleggssituasjonen i Vestfold og Telemark. Vi skal arbeide for at følgende kommer på plass:

Særidrettsprioritering

Det viktigste den enkelte særidrett kan gjøre for å øke sjansen for realisering av sine anleggsbehov er å sørge for tydelig prioritering og forankring av egne anleggsbehov internt. Spesielt gjelder dette større anlegg av regional betydning som er til for idrettslag på tvers av kommunegrenser og i regioner. Særkretser, -regioner og forbund bør av den grunn utarbeide sine egne prioriteringslister for hvilke anlegg de ønsker realisert, og hvor.

Dette vil styrke det enkeltes idrettsanleggs mulighet til å bli prioritert lokalt i kommunen, styrke mulighetene for samarbeid med nabokommuner og i fylkeskommunen.

Idrettsrådsprioritering

Idrettsrådet er kommunens samarbeidspartner for utvikling av idretten lokalt og for å sørge for gode rammebetingelser. Behovsanalyser utarbeidet i samarbeid med idrettslagene gir idrettsrådet en tydelig retning og klare prioriteringer som skal arbeides for i kommunen.

Idrettsrådet gir innspill til kommunedelplaner, kommunebudsjetter, lokale spillemiddelprioriteringer og hvilke anlegg idretten ønsker realisert. Det er av den grunn helt sentralt at det er gjennomført gode prosesser som gjør at innspillene idrettsrådet gir kommunen er godt forankret i idrettslagene. For å sikre god samhandling mener VTIK at alle idrettsråd bør ha en skriftlig samarbeidsavtale som ligger til grunn for samhandling med kommunen.

Idrettskretsens prioriterte idrettsanlegg av regional betydning

Idrettskretsen skal ha en koordinerende funksjon for å samordne behovene fra idrettslag, idrettsråd og særidretter og arbeide for å forankre anleggsprosjekter det vises til behov for på tvers av disse. Større enighet om prioriteringer på tvers av idrettens organisasjonsledd bidrar til å styrke muligheten for at det offentlige tar ansvar for å bygge anleggene.

Kommunale virkemidler for å realisere anlegg

NIFs fremste ønske er at det skal finnes en nasjonal ordning for forskuttering av spillemidler, slik at idrettslag ikke må vente flere år på disse pengene, samt at MVA-kompensasjon på anlegg rettighetsfestes. Ventetid på spillemidler er en utfordring, og skaper usikkerhet i idrettsanleggsprosjekter, spesielt for idrettslag som bygger egne anlegg.

Vi har tidligere nevnt at vi berømmer at flere kommuner i Vestfold/Telemark som i forrige planperiode vedtok gode ordninger for idretten lokalt, slik at det blir lettere for idrettslagene å rehabilitere og bygge anlegg.

I tillegg til idrettslagenes egenkapital i anleggsprosjekter, ønsker vi å fortsette å fremsnakke de gode løsningene lokalt i påvente av evt. innfasing av bedre virkemidler nasjonalt. Vi ønsker at flere kommuner skal vedta flere virkemidler knyttet til anleggsbygging, samt at alle kommuner med etablerte ordninger skal videreføres gjennom kommunale budsjettprosesser. Eksempler på gode virkemidler kan bla. være;

- Forskuttering av spillemidler gjennom lokalt fond.
- Forskuttering av MVA på anlegg gjennom lokalt fond.
- Kommunale investeringstilskudd til anleggsrehabilitering og anleggsbygging gjennom avsatte midler i budsjett.
- Tilby kommunal garanti til idrettslaget på lån.

Kommunene er på landsbasis idrettens største sponsor gjennom å bidra med bygging av idrettsanlegg. Ved å utvikle en spesialisert virkemiddelpakke, som nevnt over, kommer kommunene idrettslagene godt i møte, og senker med det terskelen for å gå i gang med gode anleggsprosjekter.

Idretts- og anleggsfaglig kompetanse i kommunene

Alle kommuner har mulighet til å søke spillemidler til egne anlegg og har i tillegg et ansvar for å saksbehandle og hjelpe alle spillemiddelberettigede søkere med sin søknadsprosess. Kommunens størrelse avgjør hvor store stillingsressurser som settes av til dette og dette må finne sin lokale form.

Spesialisert kompetanse i kommunene med kunnskap om idrettsanlegg, spillemidler, samt kompetanse om tettsteds- og byutvikling er en viktig forutsetning for at både kommunen og andre tar initiativ til bygging av idrettsanlegg – en hjelp som bør finnes i alle kommuner. Dette vil igjen bidra kompetansedrevet utvikling på anleggsfeltet i kommunen, økt kvalitet på kommunedelplaner på sektorområdet, økt kvalitet rådgivning og saksbehandling på spillemiddelordningen m.m.

Idrettsanlegg ved skolebygging og boligutbygging i kommunal og fylkeskommunal regi

Ved bygging av skoler er det gode muligheter for å skape positiv synergi ved tettere samarbeid med idretten. I Oslo kommune er det bystyrevedtak på at det skal bygges

flerbrukshaller i forbindelse med skoleutbygging for å sørge for at investeringen også kommer befolkningen til gode gjennom idrettslag og andre lag og foreninger. Dette bør også være vanlig praksis i for kommuner og fylkeskommunene (Vestfold og i Telemark). Eks. vil flerbrukshaller med spennende tilleggsfasiliteter eller andre multifunksjonelle anlegg, tilpasset lokale behov, være svært ettertraktet, og som skolen, idretten og lokalsamfunnet har behov for. VTIK ønsker samtidig av idretts- og aktivitetsanlegg ved utbygging av boligfelt skal prioriteres i kommunene, samt settes fokus på av fylkeskommunene. Anleggsutvikling i forbindelse med boligutbygging er et ledd i å bidra til folkehelse og kortreist aktivitet.

Fylkeskommunale tilskuddsordninger til ENØK-tiltak og klimavennlige løsninger for idretten i Vestfold og i Telemark

I 2023 hadde tidligere Vestfold og Telemark fylkeskommune en tilskuddsordning, der det ble satt av 4 millioner kroner til en tilskuddsordning knyttet til å få i gang det grønne skiftet på idrettsbygg. 23 ulike idrettsbygg fikk 174.000 NOK hver til å legge solcellepaneler på, eller i tilknytning til sitt klubbhus/idrettsbygg. Ordningen ble til i et samarbeid med idrettskretsen, og der idrettsrådene fikk lov til å gjøre interne prioriteringer på vegne av sin kommune. Dette er en ordning vi i Vestfold og Telemark idrettskrets har vært svært fornøyde med. Samtidig er det mye ugjort, og nye fylkeskommunale tilskuddsordninger knyttet til ENØK-tiltak og klimavennlige løsninger for idretten i Vestfold og i Telemark, vil bidra til å hjelpe idretten i en mer bærekraftig retning.

Fylkeskommunale investeringstilskudd til nye, og utvikling av eksisterende regionale idrettsanlegg som kan avholde større mesterskap/konkurranser

Nye og eksisterende idrettsanlegg av regional betydning er strategisk viktige for trenings- og konkurransemuligheter for sær idretter i Vestfold og Telemark og også for muligheten for gjennomføring av større arrangement og mesterskap.

Nye, kostnadskrevenne idrettsanlegg har ofte behov for ekstra økonomisk tilskudd for at en kommune skal påta seg prosjektet. Eksisterende anlegg av regional betydning har sjeldent mulighet til å bekoste ny utvikling av anlegget for å påta seg eksempelvis større arrangementer.

Fylkeskommunale midler til både investering i nye og utvikling av eksisterende idrettsanlegg av regional betydning ville vært en særdeles viktig faktor for å kunne skape nye, gode spesialanlegg for sær idretter og tillegg påvirke kommuner og idretten til å påta seg arrangementer og mesterskap i fylkene våre. Dette er også i tråd med vårt innspill knyttet til ny nasjonal idrettspolitik², der vi ønsker aktive og framoverlente fylkeskommuner som bidrar til anleggsutviklingen i sin region.

Fylkeskommunale tilskuddsordninger til planlegging, mulighetsstudier og forprosjekter for idrettsanlegg av regional betydning

En viktig forutsetning for å realisere planer om idrettsanlegg, og særlig større idrettsanlegg av regional betydning, evt. også nasjonal betydning, er gode planer og mulighetsstudier og forprosjekter. Ofte er dette kostbart for de som ønsker å forberede grunnlaget for et nytt anlegg, spesielt om initiativtaker er et idrettslag, og dette er per nå ikke «mulighetsstudier» eller «forprosjektering» tilskuddsberettiget som en egen post i spillemiddelordningen.

Av den grunn er en slik tilskuddsordning et veldig godt bidrag til å skape muligheter for dem som sitter på en god ide om et nytt anlegg.

Vilje til interkommunalt samarbeid

Ved samarbeid om investering (minimum 5% per samarbeidende kommune) og drift (minimum 5% av driftskostnader over 20 år fra samarbeidende kommune) mottar et tillegg på 30% av ordinært tilskudd til anlegget. VTIK ønsker å fortsette å framsnakke «interkommunalt samarbeid» knyttet til anleggsutvikling, da vi har tror på at gode kommunegrense-overskridende prosjekter har større sjanse for realisering enn uten en slik strategi. Vi ønsker også å samarbeide med Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune om å sette interkommunalt samarbeid på agendaen.

² Høringsinnspill gitt i Tønsberg, 26. januar 2023, knyttet til Kulturdepartementets høringsrunde for å utvikle ny anleggspolitik.

Vilje til samarbeid på tvers av særiderter om større anlegg

Mange særiderter mangler egne spesialanlegg, særlig gjelder dette de særidertene som ikke har organiseringen og økonomien til å bygge egne anlegg og heller ikke har medlemstallene til å argumentere for at kommunen skal bygge spesialanlegg for dem.

Disse særidertene er nødt til å samarbeide for å få realisert anleggene sine. Dette krever samarbeidsvilje og koordinering på tvers av idretter med utgangspunkt i den enkelte særideretts prioritering av egne anleggsbehov.

Bilde: NIF

Samarbeid mellom idrettskrets, idrettsråd, særiderter, idrettslag, kommuner og fylkeskommune

Vestfold og Telemark idrettskrets

Idrettskretsenes ansvar er å koordinere idrettens innspill overfor regionale myndigheter og bidra til utvikling i idrettsrådene innenfor områdene anleggspolitikk, kunnskap og kartlegginger om anleggsutvikling, tilskuddsordninger og kommunale planprosesser. VTIK vil ta et særskilt ansvar for å legge til rette for møteplasser, kompetanseheving og å legge til rette for en anleggspolitisk dialog og bærekraftig og nyskapende anleggsutvikling i kommende planperiode.

Tiltak VTIK skal arbeide konkret med:

- Å aktivt for å støtte, påvirke og bistå prosessene rundt anleggene som er prioritert i denne plan, og bidra til ivaretagelse av de eksisterende idrettsanleggene av regional betydning
- Å bidra med råd om kommunale planprosesser, medvirkningsprosesser, idrettspolitisk kompetanse og tilskuddsordninger til idrettslag som planlegger bygging av egne anlegg.
- Å bidra med kompetanse knyttet til inkluderende programmering av idrettsanlegg og god universell utforming, samt videreutvikle paraidretten gjennom utvikling av et mobilt paraidrettssenter i regi av VTIK.
- Å bidra med kartlegging og kompetanse til fylkeskommunene knyttet til anlegg og anleggsutvikling av regional betydning for særvidretter, idrettsråd og kommuner.
- Å oppfordre idrettslag, idrettsråd, kommuner og fylkeskommunene til økt samarbeid på tvers, med spesielt søkelys på samarbeid om interkommunale idrettsanlegg og andre multifunksjonelle anlegg.
- Å utfordre særvidrettene til tydeligere prioritering av egne anleggsønsker og behov.
- Å drive generell veiledning og saksopplysning om anleggsprosesser, og å tilgjengeliggjøre kunnskap om anleggsutvikling.

Idrettsrådene i Vestfold og Telemark

Idrettsrådenes ansvar er å koordinere idrettslagenes innspill overfor kommunale myndigheter, arbeide for bedre rammebetingelser for idretten og at kommunene bygger anlegg i tråd med idrettens ønsker og behov.

Tiltak VTIK skal hjelpe idrettsrådene med:

- Bidra med idrettspolitisk kompetanse og utarbeidelse av idrettspolitiske handlingsprogram der prioritering av fremtidige, ønskede idrettsanlegg basert på gode behovsanalyser er en sentral del

- Å bidra med kompetanse om idrettens rammebetingelser i den enkelte kommune ut fra tilgjengelige rapportert og datagrunnlag.
- Å bidra med kompetanse og ressurser knyttet til å inngå og fornye samarbeidsavtaler mellom idrettsrådet og kommunen.

Særidrettene i Vestfold og Telemark

Særidrettens ansvar er å prioritere sine ønsker for store trenings- og rekrutteringsanlegg. Uten at særidretten selv blir enig internt for hvilke anlegg de ønsker hvor vil det bli utfordrende for samarbeidspartnere å arbeide for deres anleggsønsker og -behov.

Tiltak VTIK skal utfordre særidrettene til:

- Å utarbeide oversikt over sine egne prioriterte idrettsanlegg av regional betydning som de kan vise til behov for i Vestfold og Telemark.
- Å spille inn sine prioriteringer til aktuelle idrettsråd og idrettskretsen for å sikre koordinering av innspill på tvers av idrettens organisasjonsledd.
- Å vurdere og initiere til samarbeid med andre særidretter for å øke sjansen for realisering av egne anleggsønsker og -behov.

Idrettslagene i Vestfold og Telemark

Idrettsaktiviteten skjer i idrettslagene og det er de som kjenner til det lokale og regionale behovet for anlegg i sin idrett. Initiativet for igangsetting av anleggsutvikling skjer derfor som oftest på idrettslagsnivå.

VTIK skal hjelpe idrettslagene med:

- Å jobbe for at rammene er til stede for at det enkelte idrettslagets anleggsbehov blir hørt og fulgt opp av idrettsråd og det offentlige.
- Generell rådgivning og bidra til å knytte på anleggsfaglig kompetanse til konkrete idrettsanleggsprosjekter.

Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune

Fylkeskommunene viktige aktører i idrettsanleggsutviklingen og har muligheten til å skape gode rammebetingelser for utvikling av idrettsanlegg av regional betydning i fylket vårt. De er siste saksbehandlingsledd for spillemidlene og vedtar i tillegg fylkenes endelige spillemiddelfordelinger. De har også ansvar for utbygging av videregående skoler og er ansvarlig for konkrete tilskuddsordninger som påvirker muligheten for å realisere idrettsanlegg av regional betydning, og til bidra til å gjøre eksisterende idrettsanlegg mer bærekraftige.

VTIK skal arbeide for at Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune:

- Bygger idrettshaller/flerbrukshaller/multihaller i forbindelse med nye skoleprosjekter i fylkeskommunal regi og at idretten får medvirke i planleggingsprosessene.
- Fremsnakker utbygging av idrettsanlegg/aktivitetsanlegg i forbindelse med boligutbygging, for å jobbe før økt «BoLyst» og trivsel, og som et ledd i å jobbe for folkehelse.
- Bidrar med penger til tilskuddsordninger knyttet til idrettsanlegg av regional betydning, samt til ENØK-tiltak, slik beskrevet i dette dokumentet.

Kommunene i Vestfold og Telemark

Kommunene i Vestfold og Telemark har jevnt over vært flinke til å involvere idrettsrådene i arbeidet med planer og prioriteringer som omhandler idretten, og vi ser en økning i skriftlige samarbeidsavtaler fra 2020 og til nå. Vi henstiller kommuner og idrettsråd til å forankre samarbeid i skriftlige avtaler som jevnlig oppdateres.

VTIK skal arbeide for at kommunene:

- Inngår samarbeidsavtaler med sitt tilhørende idrettsråd.
- Kommunene har en dialogpartner i idrettskretsen på faglige spørsmål.
- Tar ansvar for bygging av idrettsanlegg av regional betydning og vurderer samarbeid med nabokommuner om interkommunale anlegg når det jobbes med anleggsplaner som omfatter idrettsanlegg av betydning for tilhørende region

- Ivaretar behovene for vedlikehold, drift og utvikling av eksisterende idrettsanlegg av regional betydning

Godt samarbeid mellom alle disse aktørene bidrar til bedre forankring av konkrete anleggsprosesser, bedre rammevilkår som bidrar til realisering av idrettsanlegg og bedre planlegging og koordinering på tvers av alle aktørene.

Bilde: NIF

Anbefalte større trenings- og konkurranseanlegg /regionale anlegg i Vestfold og Telemark for 2024-2028

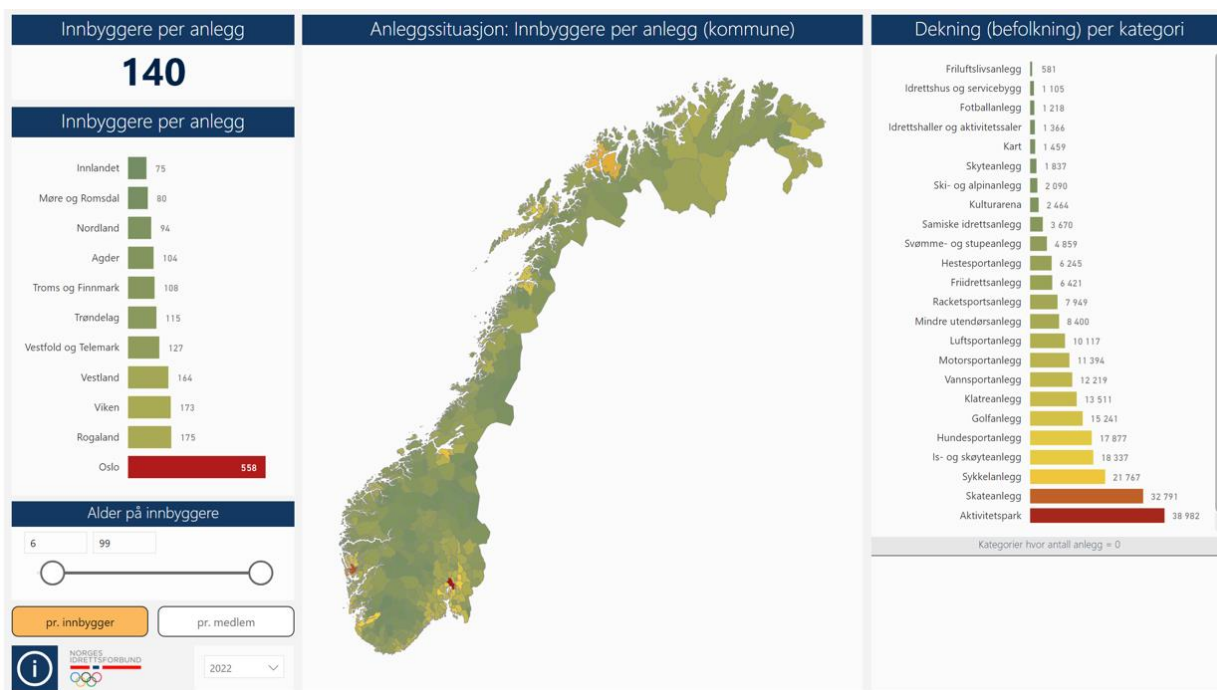
Idrettsanlegg av regional, evt. også nasjonal betydning – Hva innebærer det?

I arbeidet med idrettens anleggsstrategi for Vestfold og Telemark idrettskrets, er våre prioriterte anlegg som vi ønsker å jobbe politisk for, forankrede anleggsprosjekter som tydelig er med på å dekke behovet for trening og konkurranse i en bredere «regional» betydning. Merk: anleggsstrategien vil nødvendigvis ikke ta opp i seg lokale behov i den enkelte kommune, men har fokus på regionale anleggsprosjekter.

Vi har tatt utgangspunkt i det planverk og regionale anlegg som har ligget til grunn i forrige planperiode med Idrettens Anleggsplan for Vestfold og Telemark, samt at VTIK har gjennomført en ny kartlegging/høring³ med idrettsrådene og særiddrettene.

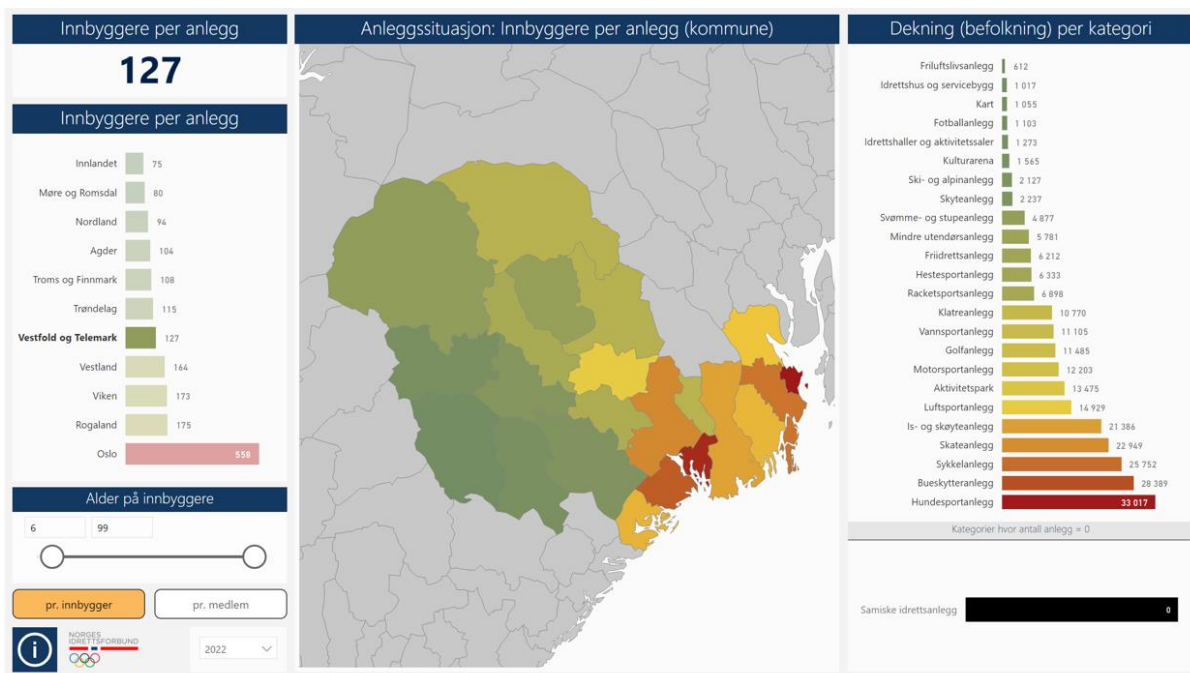
En regional anleggsstrategi har som sitt viktigste formål å peke på en «ønsket tilstand» fram i tid når det gjelder hvilke virkemidler som skal ligge til grunn for anleggsbyggingen, ønsket retning på denne, samt peke på en liste over anlegg med «regionalt» nedslagsfelt. Med dette menes anlegg som gjerne er av en viss størrelse og «programmering» som vil ivareta behov utover kommunegrensene, og i et større geografisk nedslagsfelt.

Det skal og nevnes innenfor paraidrettsområdet, så er det og flere regionale anlegg som og kan være av «nasjonal betydning». Det innebærer at det ikke er mange lignende tilrettelagte anlegg i den enkelte idrett for rullestolbrukere, samt blinde og svaksynte.

(Figur 2 over, 140 mennesker pr. anlegg er landsgjennomsnitt, og i Vestfold og Telemark, med 127 mennesker per anlegg, gir en pekepinn på at vi ligger litt bedre an enn «snittet» når det gjelder antall anlegg. Det er viktig å huske på at det er relativt store forskjeller innad i Vestfold/Telemark, se figur 3)

³ Høring om innspill til nye regionale anlegg, sendt ut i desember 2023, med svarfrist i januar 2024.

(Figur 3 over, Vi kan se av denne figuren at det generelt er lavere anleggsdekning per person i de større bykommunene i Vestfold og i Grenlandsområdet. Denne trenden er «lik» for andre idrettskretser om man sammenligner by/land).

Anleggene nedenfor mener vil få en stor betydning for befolkningen i Vestfold/Telemark.

Viktige prioriteringskriterier:

- Forbund (særkretser/regioner) sine innspill vektlegges særlig
- De type anleggene som en peker på i idretten skal – (Idretten Vil 2023-2027 peker på behovet for et «mangfold av anleggstyper» om vi skal nå målene om *idrett for alle*)
- Interkommunale anlegg
- Evne til å realisere anlegg / forankring politisk
- Innspill fra kretsstyret VTIK

Listen er ikke prioritert, men alle disse anleggsprosjektene vil aktivt fremsnakkes og løftes fram i de ulike foraene der Vestfold og Telemark idrettskrets kan drive påvirkningsarbeid, og tar utgangspunkt i tidligere planverk og prioriterte anlegg som ennå ikke er realisert fra forrige planperiode, og som fortsatt jobbes med, samt nye anlegg som er spilt inn.

Større trenings- og konkurranseanlegg og strategisk viktige anlegg i Vestfold og Telemark idrettskrets:

Input fra	Lokalisering	Større trenings- og konkurranseanlegg og strategisk viktige anlegg
Prolongert, Norges Ishockeyforbund region Viken Vest	Larvik	Ishall
Prolongert, Norges Friidrettsforbund	Larvik / Porsgrunn	Innendørs friidrettshall
Prolongert, Norges Motorsportforbund	Meheia, Notodden	Telemark Ring - Regionalt asfaltbaneprosjekt, test- og motorsportarena
Prolongert, Grønkjær skisenter SA, Notodden Idrettsråd	Grønkjær, Notodden	Videreutvikling «Parasenter», Grønkjær Skisenter SA
Prolongert, Rjukan IL / Rjukan idrettsråd	Rjukan	Flerbrukshall, multiarena
Prolongert, Norges skøyteforbund	Tønsberg	Hall/tak over 400-meter lengdeløp (Maier Arena)
Prolongert, Norges Triatlonforbund, Norges svømmeforbund	Tønsberg	Større svømmehall tilrettelagt for svømming, stup og triatlon
NY, Sandehallen idrettspark AS (eid av HK72 Sande 34 %, Idrettslaget Sandvin 33%, Sande Sportsklubb 33%)	Holmestrand	Videreutvikling av Sandehallen til flerbruksarena/multiarena (Innendørs fotball, friidrett, kampsport, skyting og ulike hallidretter, samt sosiale fasiliteter)
NY, Horten Sportsklubb m/ andre kampsportklubber i Horten.	Horten	Felles kampsportanlegg for kampsportene
NY, Norges soft- og baseballforbund	Sandefjord	Oppgradering/rehabilitering av hjemmearenaen til Sandefjord Vikings.
NY, Sandefjord og Vear klatreklubb / Norges Klatreforbund	Tønsberg	Regionalt klatre- og kompetansesenter.
NY, Telemark fotballkrets, støttet av Vestfold fotballkrets	Vestfold / Telemark	Bedret virkemiddelapparat for rehabilitering/bygging av miljømessig riktige kunstgressbaner i regionen
NY, Vestfold og Telemark idrettskrets/ innspill fra idrettsrådene på sonemøter	Vestfold / Telemark	Økt basishall-dekning/Anlegg med sambruks- og flerfunksjonalitet, samt videreutvikling av eksisterende anlegg som gir økt grad av flerfunksjonalitet/sambruk i Vestfold og i Telemark